STICHTING

DECEMBER 2012

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS MILITAIR KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM "FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND"

Fort blijft 'knokken tot einde'

AD
Maandag 26 november 2012
door **Sandra Don**

HOEK VAN HOLLAND • De stichting Fort aan den Hoek van Holland doet in een brief aan de Rotterdamse gemeenteraad een uiterste poging om het college op andere gedachten te brengen. Het bestuur moet het fort uiterlijk 1 januari 2013 hebben ontruimd omdat het de nieuwe huurprijs niet kan betalen.

Met nog een kleine anderhalve maand voor de boeg, begint de tijd nu echt te dringen. „Maar," zegt Wil Meier, voorzitter van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland, strijdvaardig : „Geen overwinning zonder strijd. We blijven knokken tot het bittere einde."

Het fort betaalt tot 1 januari zo'n 5000 euro uur per jaar aan de gemeente Rotterdam, eigenaar van het fort. Een bedrag dat niet kostendekkend is, daarom moet de stichting vanaf 2013 135.000 euro per jaar gaan betalen. Een huursom die het bestuur onmogelijk kan opbrengen.

Wel heeft het bestuur berekend dat een deel van de werkzaamheden door de eigen vrijwilligers kan worden gedaan, in plaats van door medewerkers van Stadsontwikkeling. Daarnaast kan de stichting zelf maximaal 10.000 Euro per jaar ophoesten. Dat zou betekenen dat er 'slechts' 30.000 euro overblijft.

Ik kan me niet voorstellen dat de gemeente Rotterdam voor een dergelijk, gering bedrag het fort verloren laat gaan," zegt Meier. "We hebben het hier wel over het beste kustverdedigingsmuseum van Nederland, een oorlogsmonument."
De stichting krijgt in haar strijd steun van het dagelijks bestuur van Hoek van Holland. Al is de deelgemeente formeel geen partij, benadrukt portefeuillehouder Klaas de Koning.

Maar wij blijven ons inzetten om de museale functie van het fort te behouden. Die functie kan wat betreft Beumer Bedrijfsdiensten, het bedrijf dat als potentiële huurder in beeld is, ook behouden blijven.

Meier: „Het probleem is alleen dat Jurgen Beumer dat museum zelfstandig wil gaan exploiteren, zonder ons. Daar kunnen wij absoluut niet mee instemmen. De collectie is van de stichting en die geven wij niet uit handen.'

IMPASSE
De partijen verkeren dus in een impasse. Maar verantwoordelijk wethouder Hamit Karakus heeft ons gevraagd opnieuw met Beumer en Stadsontwikkeling om de tafel te gaan zitten. Dat is prima, maar we komen alleen tot overeenstemming als Beumer met ons wil samenwerken. Tot die tijd staat één ding vast en dat is dat wij 1 januari het fort moeten ontruimen. Hopelijk kunnen we dat voorkomen."
Jurgen Beumer wil pas in een later stadium van de besprekingen een toelichting geven.

Stichting schrijft brief aan Rotterdamse raad.

Gaat de vlag in top ?

Van de redactie :
In deze Ordonnans enkele reacties in de pers over de cultuurstrijd in Rotterdam, speciaal de onze voor behoud van het Fort.
Dit is de stand van zaken eind november 2012.
De Ordonnans houdt U op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

INHOUD

2
Bolwerk dreigt te vallen!!

3
De Norden Bombsight.
Noodkreet: Red Rotterdam

4 + 5
Remenbrance Observance In het Fort
Sprookje van Godfried Bomans

Fort in Hoek van Holland van grote waarde.

Bolwerk dreigt te vallen

Algemeen Dagblad - editie Waterweg - zaterdag 6 oktober 2012
Door Aad van Holstein, interview met Dick Ruis, bestuurslid en historicus van de Stichting Fort.

De grootste attractie van Hoek van Holland, belangrijk voor de hele regio, dreigt te verdwijnen: het Kustverdedigingsmuseum 'Fort aan den Hoek van Holland'.

Maar het laatste woord daarover is nog niet gezegd.
Het fort, dat nu 25 jaar als museum veel bezoekers trekt, is in die tijd uitgegroeid tot de topattractie van Hoek van Holland.
Zoveel andere heeft Rotterdam aan Zee er niet. Op een drietal kleine musea na is er alleen het strand. Dat trekt weliswaar zomers vele duizenden badgasten, maar waar moeten die heen als ze van de regen in de drup komen?

Naar het Fort natuurlijk.

Het fort geldt net als het kasteel Loevestein en het Muiderslot als een van de belangrijkste cultuurhistorische werken van ons land. Dat komt vooral door wat er in de eerste dagen van de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. In het Fort aan den Hoek van Holland is immers het besluit genomen de zetel van de regering naar Engeland te verplaatsen.

INFORMATIEBRON

Het fort vervult nu nog steeds een belangrijke rol, niet meer in militair opzicht, maar als informatiebron voor bezoekers, die een toenemende belangstelling tonen voor alles wat met de Tweede Wereldoorlog te maken heeft.
Gaan de toegangsdeuren van dit oude vestingwerk weer voorgoed op slot?
Of komt er toch nog een oplossing voor het behoud van dit sinds 1978 door de Koninklijke Marine verlaten en door vrijwilligers gerunde Nederlands Kustverdedigingsmuseum?

In de 25 jaar dat vrijwilligers dit museum runnen hebben ze zeker een half miljoen bezoekers wegwijs gemaakt in de onderaardse gangen van dit bolwerk. Zo draaiend is er nimmer een cent aan arbeidskosten aan besteed. Alle inkomsten zijn aan het gebouw en museum besteed. „We zijn er trots op, dat we nog nooit een cent subsidie hebben gekregen," zegt Dirk Ruis, die sinds 1986 als vrijwilliger bij het museum betrokken is.
Geen wonder dat het hem en alle betrokken vrijwilligers enorm aan het hart gaat dat de gemeente Rotterdam - sinds 2001 eigenaar van het fort - nu ineens het onmogelijke eist. De gemeente nam tot dit jaar genoegen met een jaarlijkse huur van 2269 euro. Maar vanwege bezuinigingen moet het museum per 1 januari volgend haar 135.000 euro gaan betalen. Als die huur niet kan worden opgehoest, moet het fort 1 januari leeg worden opgeleverd. Een boodschap die als een bom is ingeslagen.
„Alleen al het verwijderen van delen van de zware destijds op Rozenburg gebruikte kanonnen kost een vermogen," weet Ruis.

TOPATTRACTIE

Het museum groeide in de loop der jaren uit tot een topattractie in het Westland, waar niet alleen veel dagjesmensen een kijkje nemen, maar waar veel scholen uit de verre omgeving hun leerlingen als onderdeel van de geschiedenisles laten kennismaken met de betekenis van de kustverdediging. Ruis en met hem vele anderen, zouden het zeer betreuren als het jaarlijks zo'n 18.000 bezoekers trekkende fort zou verdwijnen.

Een aantal in het museum geëxposeerde zaken is eigendom van het Legermuseum en zou bij een ontruiming weer een bestemming moeten krijgen. Daar zijn enorm zware kanonnen bij. Dat verwijderen geeft werkzaamheden waar Ruis tegenop kijkt. „Het leeuwendeel van de vrijwilligers bestaat uit ouderen. En zie daarmee maar eens zo'n operatie uit voeren," denkt Ruis hardop. „Hopelijk is dat niet nodig"

De Koning – lid dagelijks bestuur deelgemeente Hoek van Holland :
`Fort is van groot belang,

Het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hoek van Holland heeft inmiddels een gesprek gehad met Stadsontwikkeling Rotterdam. "Wij zijn voor het behoud van het fort, inclusief de museumfunctie " zegt portefeuillehouder Klaas de Koning. „Het fort is van grote historische waarde, ook voor Rotterdam. Bovendien is het monument een enorme trekpleister voor Hoek van Holland. We gaan vechten voor het behoud, maar tegelijkertijd ook meedenken over verdere commerciële activiteiten in het fort"

't Kraayenest

column van
de Hoekse prater
Hoekse Krant
18 oktober 2012

We zijn onderdeel van Rotterdam en dat merken veel instellingen momenteel aan de levende lijve. Rotterdam kampt met tekorten dus moet er bezuinigd worden. Nu is een vorm van bezuinigen ook het extra geld onttrekken aan de burgers in de vorm van belastingen. Daarnaast kun je natuurlijk ook verenigingen en stichtingen aanpakken.
En dat laatste gebeurt dadelijk op grote schaal. Er moet zogenaamd kostendekkend gewerkt gaan worden en dat betekent dat diverse huren op schrikbarende wijze omhoog gaan. De voetbalvereniging krijgt er mee te maken, huurders van het wijkgebouw krijgen er mee te maken, maar ook andere instellingen.

En dan hoor je de ongelooflijke verhogingen die ze opgelegd krijgen. Het kinderkoor bijvoorbeeld moet zo veel gaan betalen dat ze nu al angst hebben volgend jaar de huur niet meer op te kunnen brengen. En dat terwijl ze eigenlijk gedwongen moesten verhuizen en nu ettelijke keren meer huur moeten gaan betalen dan op de oude locatie, die bovendien een keer of drie zo groot was.

Ook de voetbalvereniging en de tennis hebben bedragen te horen gekregen die in principe normaal gesproken niet op te brengen zijn. Om alles direct terug te leggen bij de leden zou bij de verenigingen waarschijnlijk een leegloop van die verenigingen betekenen en daar zit toch ook niemand op te wachten. De opvallendste verhoging is toch wel bij het Fort aan den Hoek van Holland. Van dik drieduizend euro naar ruim 130.000 euro.

Je vraagt je af welk gestoord figuur zo iets bedenkt. Gestoord in mijn ogen, want je kan mij niet wijs maken dat je denkt dat een dergelijke verhoging gewoon maar geaccepteerd zal, maar vooral kan worden.
Het kan dus ook niet en voorlopig heeft het Fort de aanzegging gekregen dat zij in januari de boel leeg op moeten leveren als ze niet kunnen betalen. Hoe ze dat moeten doen is mij niet duidelijk.
Moeten alle diorama's er uitgesloopt worden? De interactieve zaken verwijderd, de schuilkelder weer afgebroken? Buiten die ongelooflijke vernietiging lijkt het me ondoenlijk. Daarnaast is het Fort van grote historische waarde. We willen toch dat zaken uit de Tweede Wereldoorlog doorgegeven worden aan onze kinderen zodat die er van kunnen leren?
Moet je zoiets vooral opheffen, dan is er niets meer door te geven.

In mijn ogen is het Fort de eerste die zou vallen.
Wat is het volgende? HVC-10 die de zaak niet meer kan betalen en moet vertrekken, VT. De Hoek? De jeu de Boules? Of sluiting van de Hoekstee omdat verenigingen zich opheffen omdat ze daar straks de huur niet meer kunnen betalen en er geen ander onderkomen is? Vroeger kenden we sociale huur, maar dat sociale is er ondertussen aardig af aan het gaan.
Om in de termen van het Fort te blijven, het wordt zo langzamerhand tijd dat Hoek van Holland de loopgraven gaat betrekken en zich laat horen en zien. Gelukkig is dat besef inmiddels ook politiek doorgedrongen want diverse partijen zijn er hard mee bezig.
Maar ook de bevolking mag zich zo langzamerhand volgens mij wel laten horen.
Anders ben ik bang dat we straks echt niets meer hebben.

De Uitkijk

De Norden Bombsight.

De rondleiders van ons fort vertellen regelmatig over de geheime Duitse wapens welke in de expositie van het fort te zien zijn. Wat minder bekend is, is de aanwezigheid van een bijzonder instrument in de expositie, een Amerikaans geheim wapen. In het luchtoorlog diorama ligt een zogenaamde **Norden Bombsight.** Dit instrument is een bommenrichttoestel.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de Norden Bombsight na de atoombom het meest geheime wapen van Amerika. Men kon met dit instrument tijdens en bombardement vanaf grote hoogte nauwkeurig aftand en plaats van het doel bepalen.

Het instrument is een soort analoge computer die een automatische piloot aanstuurde.

De belangrijkste onderdelen zijn een mechanische analoge computer, een kleine telescoop en een systeem van electrische motoren en gyroscopen. Met hulp van spiegels, lenzen en camera's bepaalde de Norden Bombsight de plaats van het doel en vuurde ook de bom af. Theoretisch kon een bommenwerper vanaf een hoogte van zeven kilometer binnen een cirkel van dertig meter een doel raken.

De piloten van de Amerikaanse luchtmacht zeiden schertsend dat ze: "vanaf zeven kilometer hoog een bom in een harington konden gooien".De Norden Bombsight werd uitgevonden door de Nederlandse ingenieur Carl Lucas van Norden. Hij werd geboren op 23 april 1880 te Semarang in Nederlands Indië.

Hij werd opgeleid te Zürich in Zwitserland en emigreerde in 1904 naar Amerika.

Hier begon hij samen met Elmer Sperry te werken aan gyrogestabiliseerde richtapparatuur voor Amerikaanse schepen. (o.a. het Sperry girokompas).In 1913 ging Norden voor zichzelf werken en hij begon in 1920 met de ontwikkeling van een bommen-richtsysteem.

Een Duitse spion zag kans om binnen zijn bedrijf te gaan werken. Dit was Herman Lang. Hij lekte in 1938 gegevens over het bommen-richtsysteem naar de Duitse spionage dienst, Abwehr. In Duitsland maakte Carl Zeiss vervolgens een soortgelijk instrument, het Lotfernrohr 7. Hermen Lang werd in 1941 door de FBI gearresteerd en kreeg 18 jaar gevangenisstraf wegens spionage.

Uit liefde voor zijn land verkocht Norden het patent op zijn uitvinding voor 1 dollar aan de Amerikaanse overheid. Carl Norden stierf op 14 juni 1965 te Zürich.

Het instrument werd door de Amerikaanse overheid tot topgeheim verklaard. De fabrieken waar de productie plaats vond werden zwaar bewaakt. Voor en na een missie werd het apparaat onder strenge bewaking in het vliegtuig geplaatst en verwijderd. Vliegers moesten een eed afleggen dat zij het apparaat na een noodlanding of crash zouden vernietigen.

Het mocht onder geen voorwaarde in vijandelijke handen vallen.

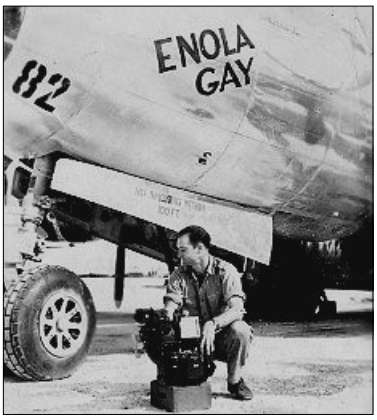

Om te zorgen dat het apparaat volledig vernietigd werd installeerde men bij het apparaat een thermiet geweer. Thermiet bestaat uit een mengsel van aluminiumpoeder en ijzeroxide.

Dit mengsel ontbrand bij ongeveer 2000 graden en brandt zelfs door zwaar pantser. Op 6 augustus 1945 gebruikte Thomas Ferebee, bommenrichter van de Enola Gay de Norden Bombsight op de eerste atoombom, genaamd Little Boy af te werpen boven de stad Hiroshima in Japan. De Enola Gay was een B-29 Superfortress-bommenwerper van de Amerikaanse luchtmacht.

Ook voor Carl Norden had zijn uitvinding persoonlijke consequenties. Hij ging namelijk nooit op pad zonder twee bodyguards.

Bron: Wikipedia, foto 1,
D. Ruis, foto 2 + 3

Google afbeeldingen

D. Ruis, Werkgroep historisch onderzoek Stichting Fort a/d Hoek van Holland.

Er rest straks maar één noodkreet: Red Rotterdam!

Algemeen Dagblad editie Waterweg 27 september 2012 - ***Column Marcel Potters***

Zomaar een berichtje uit de krant van vorige week. Het Onafhankelijk Toneel (OT) stopt ermee. Veertig jaar hebben ze aan de weg getimmerd, prachtig pandje in Rotterdam-West, maar de geldkraan gaat dicht. Medewerkers op de keien, en wat er met het gebouw moet gebeuren, weet niemand.

Nog een berichtje. De Dubbelde Palmboom - ook in Delfshaven - zet er een streep onder. Museum Rotterdam sluit de plek waar de jeugd historisch besef werd bijgebracht. Het bezuinigingsspook kent nu eenmaal geen genade.

Zaterdag is het voor het laatst knutselen met afval, onder het toepasselijke motto Hoezo Waardeloos!

Als de nood het hoogst is, is de redding nabij, luidt het spreekwoord.

Maar dan moet er wel redding zijn. Want niet iedere organisatie kan een gelikt gezelschap – a la Redde-Kuip.nl uit de grond stampen, of weet een serieus overlevingsplan zoals de Hef Experience, (feitelijk: Red de Hef) op te tuigen. Het is veelal houtje-touwtjewerk, een emotionele inspreker bij de gemeenteraad, een slecht rijmende tekst op een spandoek - en weg is je cluppie!

Daarom:

Red Worm,
Red Fort aan
den Hoek van Holland,
Red Jeugdtheater Hofplein.
Red Blijdorp,
Red LantarenVenster,
Red de kinderboerderij,
Red het OorlogsVerzets
Museum,
Red de Buffel,
Red de speeltuin,
Red het Gemaal op Zuid,
Red het Havenmuseum,
Red Zwembad Hoogvliet,
Red De Nieuwe Oogst,
Red Theater Bonheur,
Red de poppenspelers.

Want over een paar jaar, als wethouder I aan inmiddels een gewaardeerde burgemeester is van een middelgrote Brabantse gemeente - ik dacht aan Nuenen wethouder Karakus een montere minister van Infrastructuur en Zeilscholen, wethouder Baljeu succesvol troubleshooter bij Pro-Rail en wethouder Florijn de vrolijkste directeur die de bloemenveiling Flora-Holland in het Westland ooit heeft gehad, zitten wij hier met een culturele echoput, met een stad die kraak noch smaak heeft.En ik vrees met grote vreze, als we straks een nieuwe regering hebben. Dat die vol daadkracht en hervonden bezuinigingsdrift aan de slag gaat, speurend naar vergeten miljoentjes, en nog eens vol overgave de botte bijl in de stad zet.

Dan rest er maar één noodkreet: **Red Rotterdam!**

Remembrance Observance in het Fort!

Op 11 november is het Remembrance Day, een dag waarop Internationaal wordt stilgestaan bij de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog en latere gewapende conflicten.

Het Fort in Hoek van Holland levert een bijdrage door komende zondag in de herdenkingskamer om 10.30 uur een herdenkingsdienst te houden, gevolgd door twee minuten stilte om 11.00 uur.
De herdenking vind plaats op initiatief van de in Engeland woonachtige Jonkheer Christiaan de Blocq van Kuffeler in samenwerking met het fortbestuur. Samen met collega zeekadetten uit Schiedam, waar de Engelse Zeekadetten een gastvrij onderdak op het opleidingsschip de Assam voor deze dagen vonden, worden op traditionele wijze de slachtoffers, die de hoogste prijs betaalden voor hun inzet voor vrede en vrijheid, herdacht, gedachtig de woorden die ook bij ons op 4 mei klinken : Tell them of us, for their tomorrow, we gave our today.

De Hoekse Krant 15-11-2012
foto's: Marianne Donker

Zondag 11 november werden in het Fort op indrukwekkende wijze de oorlogsslachtoffers - militairen en burgers - van directe oorlogshandelingen herdacht.

Deze herdenking, Remembrance Observance genoemdis in de landen van het Gemenebest een eerste zondag na 11 november plaats vindt: Poppy Day. Op 11 november 1918 om 11.00 uur werd het laatste schot gelost van de Eerste Wereldoorlog.
Dit jaar viel 11 november op zondag en vond de herdenking op de dag zelf plaats. Bij aankomst van de Engelse jeugdige Zeekadetten, begeleid door collega's uit Schiedam en een afvaardiging van de British Legion werden onder toeziend oog van kolonel H.M. Leeflang met de traditionele groet de nationale vlaggen van Nederland en Engeland gehesen. Onder de aanwezigen was ook Klaas de Koning namens het Dagelijks Bestuur van de Deelgemeente Hoek van Holland. Hierna werd in de herdenkingskamer van het Fort de Remembrance Observance gehouden order leiding van de Engelse predikante Shirley Henderson. Tijdens de dienst werd een aantal kaarsen door zeekadetten van beide landen, zowel jongens als meisjes, aangestoken als teken van hoop op een vredige toekomst gevolgd door het leggen van de bekende rode klaprozenkransen. Om 11.00 uur werd na het blazen op de trompet van de Last Post twee minuten stilte in acht genomen afgesloten door de Reveille. Na afloop van de dienst volgden een gezamenlijke lunch en een rondleiding door het Fort.

De Engelse kadetten hadden een gastvrij onthaal gevonden op de Assam , het opleidingsschip van de Nederlandse zeekadetten.

De doden verrijzen

Een sprookje van Bomans, actueel in verkiezingstijden, als er zoveel gepraat wordt zonder iets te zeggen.

Sergeant-trompetter Javelle duwde met zijn benige hand de zware zerk omhoog en haalde diep adem.

Vijftien jaren onder de grond liggen is zelfs voor een soldaat wat veel.

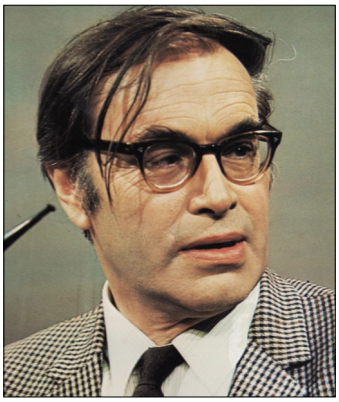

Godfried Bomans

Toen keek hij met zijn holle ogen nieuwsgierig rond. Hij was de eerste.

Trompetter Javelle grinnikte even. Het grote soldatenkerkhof lag geluidloos open in de nacht, witte mistsluiers zweefden van kruis tot kruis. En daaronder lagen soldaten, soldaten. duizenden soldaten, de tanden nog verbeten op elkaar om die laatste helse pijn, de oogkassen starend naar de duistere grond.
Trompetter Javelle lichtte het hoofd op en keek naar de sterren.
(Boven zijn neuswortel was een zeer klein gaatje: doch het was 15 jaar geleden voldoende geweest, ruim voldoende.)
Er woei een koude wind uit het oosten.
Koud was het, steenkoud. Hij blies twee scherpe trompetschetters in de bevroren lucht.
En terstond begon de ganse vlakte te bewegen: bleke handen woelden de aarde los, zerken vielen omver, en duizenden, tienduizenden gedaanten werkten zich zwijgend omhoog uit de grond, zij rezen met de schouders op en wrongen zich naar boven met zachte knappende geluiden, zij hielpen elkander, de gewrichten lenig buigend en wendend. '
Toen werd het stil. Een onafzienbaar leger stond roerloos geschaard, elk naast zijn graf, rechtop, onbeweeglijk. de geweren geschouderd. Het was doodstil. Hier en daar ritselden klonten aarde tussen hun vergane kleren en plofften dof omlaag.
Trompetter Javelle hief de hand op: hij keerde zich om en ging heen. En achter hem de duizenden gelijkmatige stappen, de duizenden blinkende schedels in één wiegende beweging.
Tegen de morgen vloog het vreselijk gerucht over de velden. Tim-pam, tim-pam gingen de klokken in de torens en mensen en paarden en koeien trokken voort over de wegen met ogen wijd van schrik, weg, weg, en er waren kinderen, die huilend het water in renden. In de grote steden werd het volk ongerust, op pleinen en straathoeken stonden groepjes mensen te praten met heimelijke gebaren en keken over de schouder, de kerken stroomden vol met plotseling vrome mensen, in de bevoegde kringen beraadslaagde men over

de te treffen maatregelen en op de redactiebureaus was het een rennen. vliegen, artikelen schrijven en slaan met deuren.
En al maar dóór trok het zwijgende leger, met één ruisende stap, in de richting van het oosten, recht op Genève af, naar men zei.
De voorzitter gaapte even tersluiks achter zijn hand en sprak:
'Het woord is aan de heer von Warckenhorst.'
Daarna ging hij zitten en snoot op gedempte wijze zijn neus. De heer von Warckenhorst was een man die het eerlijk met de vrede meende.
Hij betrad de katheder en sprak luide en opgewekt.
De zaak moest objectief bezien worden. Er moesten wederzijds concessies gedaan worden zonder daarbij het nationale belang uit het oog te verliezen. Zijn regering was, zo nodig, tot het uiterste bereid, mits de andere voorgingen. Hij had reeds enkele vage plannen, doch wilde liever met een positieve verklaring nog wat wachten. Wat hem zelf betreft, deinsde hij voor niets terug, doch hij moest rekening houden met de binnenlandse toestanden.
Hij was het met de vorige spreker in hoofdlijnen eens en dankte hem. Zijn regering voelde er nogmaals behoefte aan, haar sympathie uit te drukken met de ophanden zijnde maatregelen maar gaf vooralsnog de voorkeur aan een afwachtende houding.
Men moest niet wanhopen, doch met moed dóórzetten.
De ogen van heel de wereld waren op deze vergadering gevestigd. Er moest getoond worden, dit vertrouwen waardig te zijn.

De heer von Warckenhorst wuifde bescheiden tegen het applaus, dat op deze rede volgde. Hij zocht zo onopvallend mogelijk zijn plaats weer op en keek onopvallend voor zich. (Op de perstribune vlogen de pennen vol bewondering over het papier.)
De voorzitter stond na enig nadenken op en dankte voor de warme woorden. Als iedereen zo tegenover de vredesgedachte stond. was de wereld heel wat verder.
Hij gevoelde behoefte zijn diepe bewondering uit te spreken voor de voorzichtigheid en het beleid, waarmee deze zo uiterst moeilijke kwestie behandeld was. Hij verleende nu het woord aan de heer Bolsano. De heer Bolsano betrad de katheder.
Hij was een bleke man met zwarte, droevige ogen. Zijn gebaren waren zeer traag. Hij wenste, evenals zijn geachte voorganger, de zaak tot een voor allen zo bevredigend mogelijk eind te brengen. Mits van de andere zijde zekere concessies werden gedaan, was zijn regering tot bepaalde stappen bereid.
Dit alles onder voorbehoud van bepaalde condities. Er kon niet genoeg gewaarschuwd worden tegen eenzijdig nationalisme. Zijn regering was, zoals alle heren wel wisten, in zake ontwapening het verst van alle naties gegaan, ja, zij was geheel weerloos. En dan nog liet zij haar enkele duikboten met lede ogen te water.
Dat deze duikboten uitsluitend voor de handhaving van de binnenlandse rust bestemd waren, achtte zij genoegzaam bekend. Buiten, op straat, hoorde men een ver rumoer.
De voorzitter kuchte even en luisterde. Toen keek hij op zijn horloge: dadelijk was er bal in 'Les Deux Mondes'. als die vent nu vlug klaar was met z'n geleuter, kon 't nog.
Hij persoonlijk was tot elke concessie bereid, mits niet strijdig met het belang van zijn regering. Er moest nu iets gebeuren. Elke dag aarzelen kon fataal worden. Hij juichte iedere stap in de goede richting toe. Zijn regering had nog geen vast omlijnd plan, doch .. .
Buiten, op het plein, werd het gedruis sterker. Bolsano lichtte al sprekend het hoofd op en keek uit het raam. Hij werd plotseling asgrauw.
"Gaat u toch door. Excellentie," zei de voorzitter nerveus. Er gebeurde niets.
Bolsano maakte een beweging naar zijn keel, zijn gezicht was idioot van schrik.
De opengesperde ogen staarden naar buiten.
En buiten groeide het geluid. Een geluid van duizenden en duizenden voeten, gelijk geheven, gelijk gezet, dat al maar nader kwam, al maar nader. En er was geen ander geluid dan dat. En het werd steeds luider. En het kwam de trappen op. En het naderde de deur.
In een seconde stond de gehele zaal van afgevaardigden recht. Het was nu vlak achter de deur. Het was bij de deur.
Zij kwamen binnen zoals zij vertrokken waren, zoals zij gelopen hadden, dwars door Frankrijk: in goede orde, zwijgend, opgericht.
Er was niets dreigends in hun binnenkomen, zij liepen kalm door tot het einde der zaal en maakten daar halt met dezelfde gewoontebeweging van 15 jaren terug.
Zij trachtten in het geheel niet plechtig te doen, zij waren alleen maar stil, doodstil. Zij hielden hun ontvleesde koppen roerloos, de ivoren handen om het geweer. Maar dit was het ergste niet. Het ergste waren hun holle donkere ogen, wijd open en niets ziende. En de vreselijke lucht die uit hun soldatenjassen sloeg. Het moet gezegd worden, dat de voorzitter zich wonderlijk hield. Hij was de enige die op zijn plaats gebleven was, bleek en bevend, maar toch, hij stond er. Hij beproefde te spreken. Zijn tong vloog even langs de lippen en hij slikte. Maar geluid kwam er niet. Tenslotte zei hij zacht: "Wat wilt u?"
Er trad een man in generaalsuniform naar voren. Van zijn hoofd was de onderkaak weggeslagen. Hij hief zijn vreselijke hand op en wees naar het raam : buiten, op het grote plein, man aan man, geweer aan geweer, stonden ze opgesteld, roerloos. Een oceaan van doffe, gedeukte helmen, een woud van roestige bajonetten. Er woei een geur de zaal binnen van aarde en vergane kleren.
De voorzitter aarzelde en keek snel om zich heen. Toen nam hij de benen. Zijn jaspanden woeien als vleugelen in de wind. En achter hem aan de afgevaardigden. Men heeft later in de straten van Genève nooit bejaarde heren zo zien lopen.
Toen een uur later Commissaris Lerroux met een detachement Zwitserse huzaren het plein overjoeg, was er niemand meer te zien. Er word overal gezocht, doch zij waren verdwenen zoals zij gekomen waren, snel, ongezien, geluidloos. Men vond slechts een helm, een kogelhuls en een beensplinter.
Commissaris Lerroux heeft een uitstekend rapport opgemaakt : hij is trouwens vrij spoedig daarna bevorderd.
Afgevaardigde Bolsano wist de onschatbare draad van zijn betoog weer op te vatten.
Hij persoonlijk was van mening dat een gedeeltelijke ontwapening nog wat overijld was. Doch hij moest zijn regering raadplegen. Wel kon hij reeds zeggen, dat zij met sympathie de gebeurtenissen in Genève volgde. Voor een positieve beslissing achtte hij de tijden nog niet rijp. Voorshands was zijn parool nog: afwachten.
De stormachtige toejuichingen die deze toespraak beloonden, liet afgevaardigde Bolsano met gebogen hoofd voorbijgaan. Toen de toejuichingen aanhielden, glimlachte hij even. En toen men van geen ophouden wist, stond hij op en zeide dat het de moeite niet waard was.

Waarin hij gelijk had.

Uit Godfried Bomans
Groot Sprookjesboek.

Uitgave Elsevier Amsterdam
3e druk 1977
ISBN 90 10 01403 7

Onlangs bereikte ons het droevige bericht dat mevrouw

M.L. JANSEN-VAN VUGT

(Miep)

is overleden.
Namens onze stichting zijn Wil Meier
en Dick en Janneke Ruis naar de crematie geweest.

Al snel na de oprichting van het Kustverdedigingsmuseum was Miep een gedreven medewerkster.
Zij zette zich vanaf het begin in op velerlei gebied.
Zij hielp met schoonmaken, werkte in het winkeltje, bij de receptie, als rondleider, in het bijzonder voor Engelsen en was zij een aantal jaren bestuurslid.

Als directeur van de Hoekse VVV wist zij veel toeristen en groepen over te halen om ons museum te bezoeken.
Tot het einde was zij belangstellend en erg begaan met het wel en wee van het Kustverdedigingsmuseum en het fort.

Wij missen haar en denken met dankbaarheid terug aan de jaren dat zij zich heeft ingezet voor ons museum.

Vanaf deze plaats betuigen wij nogmaals onze oprechte deelneming en wensen haar familie veel sterkte toe met dit verlies.

Bestuur en medewerkers van de stichting
"Fort aan den Hoek van Holland".

Nederlands militair kustverdedigingsmuseum "Fort aan den Hoek van Holland"

Bezoekadres: Stationsweg 82, 3151 HS Hoek van Holland - Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland
Telefoon: 0174-382898 - Postbank 126457 - Internet: www.forthvh.nl - E-mail: info@forthvh.nl

Maak een reis door het verleden. Kijk in de soldatenkamers vanaf 1890 en de vergadering van het Nederlands kabinet van mei 1940. Neem kennis van de kustverdediging en beleef de strijd om onze bevrijding in het best bewaarde pantserfort van Nederland.

Colofon

De Fort Ordonnans verschijnt onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting Fort aan den Hoek van Holland.
In deze Fort Ordonnans bijdragen van: Dick Ruis en Hans Jonker. Foto's: Fort archief .
Met dank voor de bijdragen van Sandra Don (AD).,Marianne Donker, De Hoekse Krant, de Hoekse prater, Aad van Holstein (AD) en Marcel Potters.
Lay-out & Druk: Johan Koopmans, Hans en Jaco Jonker.

Wordt begunstiger van het Fort

Het Nederlands militair Kustverdediging Museum Fort aan den Hoek van Holland wordt volledig door vrijwilligers in stand gehouden. Financieel is het Fort afhankelijk van entreegelden, projectsubsidies, begunstigers en sponsors.

Men kan ***begunstiger worden*** door aanmelding bij het bestuur.
Voor de bijdrage van tenminste € 15,- per jaar ontvangt men een acceptgiro.

Met een **eenmalige bijdrage** van € 250,- wordt men ***'Begunstiger voor het leven'*** met dezelfde rechten maar zonder de jaarlijkse betalingsplicht.
De begunstiger ontvangt een begunstigerkaart, waarmee men ***gratis toegang*** heeft tot het museum tijdens de openstellingen. De begunstiger ontvangt de Fort Ordonnans.

Bedrijven
kunnen ook ***sponsor*** worden. Men krijgt dan een naamsvermelding op het sponsorbord. De bestuurskamer is beschikbaar voor directiebijeenkomsten en het bedrijf krijgt gratis toegang tot het museum.
De toegangskaart geldt voor twee personen per bezoek als het museum is opengesteld.
Sponsors betalen een bijdrage van min. € 150,- per jaar.

2013

Openingsdagen, tijden en toegangsprijzen

woensdag	2 jan	❶	zaterdag	1 jun	❸	dinsdag	27 aug	❸
donderdag	3 jan	❶	zondag	2 jun	❸	woensdag	28 aug	❸
zondag	6 jan	❷	zondag	9 jun	❷	donderdag	29 aug	❷
zondag	13 jan	❷	zondag	16 jun	❷			
zondag	20 jan	❷	zondag	23 jun	❷	zondag	1 sep	❷
zondag	27 jan	❸	zondag	30 jun	❸	zaterdag	7 sep	❸
						zondag	8 sep	❸
zaterdag	2 feb	❸	dinsdag	2 jul	❸	zaterdag	14 sep	❸
zondag	3 feb	❸	woensdag	3 jul	❸	zondag	15 sep	❷
zondag	10 feb	❷	donderdag	4 jul	❷	zondag	22 sep	❷
zondag	17 feb	❷	zaterdag	6 jul	❸	zondag	29 sep	❸
dinsdag	19 feb	❶	zondag	7 jul	❸			
woensdag	20 feb	❶	dinsdag	9 jul	❸	zaterdag	5 okt	❸
donderdag	21 feb	❶	woensdag	10 jul	❸	zondag	6 okt	❸
zondag	24 feb	❸	donderdag	11 jul	❷	zondag	13 okt	❷
dinsdag	26 feb	❶	dinsdag	16 jul	❸	dinsdag	15 okt	❶
woensdag	27 feb	❶	woensdag	17 jul	❸	woensdag	16 okt	❶
donderdag	28 feb	❶	donderdag	18 jul	❷	donderdag	17 okt	❶
			dinsdag	23 jul	❸	zondag	20 okt	❷
zaterdag	2 mrt	❸	woensdag	24 jul	❸	dinsdag	22 okt	❶
zondag	3 mrt	❸	donderdag	25 jul	❷	woensdag	23 okt	❶
zondag	10 mrt	❷	dinsdag	30 jul	❸	donderdag	24 okt	❶
zondag	17 mrt	❷	woensdag	31 jul	❸	zondag	27 okt	❸
zondag	24 mrt	❷						
			donderdag	1 aug	❷	zaterdag	2 nov	❸
maandag	1 apr	❸	zaterdag	3 aug	❸	zondag	3 nov	❸
zaterdag	6 apr	❸	zondag	4 aug	❸	zondag	10 nov	❷
zondag	7 apr	❸	dinsdag	6 aug	❸	zondag	17 nov	❷
zondag	14 apr	❷	woensdag	7 aug	❸	zondag	24 nov	❸
zondag	21 apr	❷	donderdag	8 aug	❷			
zondag	28 apr	❸	dinsdag	13 aug	❸	zondag	1 dec	❷
			woensdag	14 aug	❸	zondag	8 dec	❷
woensdag	1 mei	❶	donderdag	15 aug	❷	zondag	15 dec	❷
donderdag	2 mei	❶	dinsdag	20 aug	❸	zondag	22 dec	❷
zaterdag	4 mei	❸	woensdag	21 aug	❸	zondag	29 dec	❸
zondag	5 mei	❸	donderdag	22 aug	❷			
zondag	12 mei	❷						
maandag	20 mei	❸						
zondag	26 mei	❸						

❶ Blauw: 1 rondleiding, aanvang 13.30 uur
❷ Zwart: 2 rondleidingen, aanvang 13.00 en 14.30
❸ Groen: 2 rondleidingen, aanvang 13.00 en 14.30
EN OOK tussen 13.00 en 15.30 uur de mogelijkheid om op eigen gelegenheid het museum te bezoeken

Voor bovenstaande data hoeft geen afspraak gemaakt te worden. Voor rondleidingen geldt "vol = vol".

Toegangsprijzen

Bezoekers van 4-12 jaar		€ 5,00
Bezoekers vanaf 12 jaar		€ 6,50
Bezoekers met Rotterdampas of museumkaart	korting	€ 1,50
Bezoekers Fort-begunstigers en veteranen		gratis

Rondleidingen buiten de openingstijden

Voor groepen van minimaal 10 personen kunnen het hele jaar rondleidingen uitsluitend op afspraak worden georganiseerd.
Voor zaterdagavond en zondagochtend tot 12.00 uur geldt minimaal 30 personen

Bezoekers vanaf 4 jaar	€ 6,50

Schoolrondleidingen alleen op afspraak

Bezoekers alle leeftijden	€ 4,00

Het bestuur van de stichting is op geen enkele wijze verantwoordelijk voor publicaties welke afwijken van de hierboven vermelde tijden.

Bijeenkomsten

Voor groepen van particulieren, verenigingen of bedrijven kan, voor of na de rondleiding, in de ambiance van het Fort een bijeenkomst worden gehouden.
Dat kan zijn een conferentie, een receptie, een reünie of een samenzijn in gasterij Barbara.
Basis is steeds de toegangsprijs met rondleiding. Voor catering en andere voorzieningen zijn optioneel.
Nadere informatie is verkrijgbaar bij het Fort: **0174-382898.**

Mindervaliden

Het Fort is voor een groot deel toegankelijk voor mindervali-den. Rolstoelen staan gereed bij de ingang.

Speurtochten in het Fort.

De bedoeling is dat de jongelui met behulp van een 'schatkaart' een groot aantal voorwerpen in het Fort ontdekken.
Als alle voorwerpen gevonden zijn is het vinden van de schatkist de laatste uitdaging! Deze schatkist bevat voor iedere deelnemer een fraaie beloning.

De speurtocht staat onder leiding van een ervaren rondleider die met de jeugd een tocht van ruim 2 uur met een korte pauze door het fort maakt en hen eveneens het verhaal vertelt over het fort en haar bewoners vanaf 1889 tot ca. 1968.

Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen.
De speurtochten vinden op afspraak plaats voor groepen van minimaal 10 personen. Ouders kunnen uiteraard de kinderen begeleiden. Kosten € 9,50 p.p.) , incl. 'schat ' en frisdrank naar keuze en chips tijdens de pauze.

Voor afspraken en informatie mail naar **info@forthvh.nl**